

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

## Olimpiada Historyczna Juniorów

### Eliminacje centralne – etap pisemny

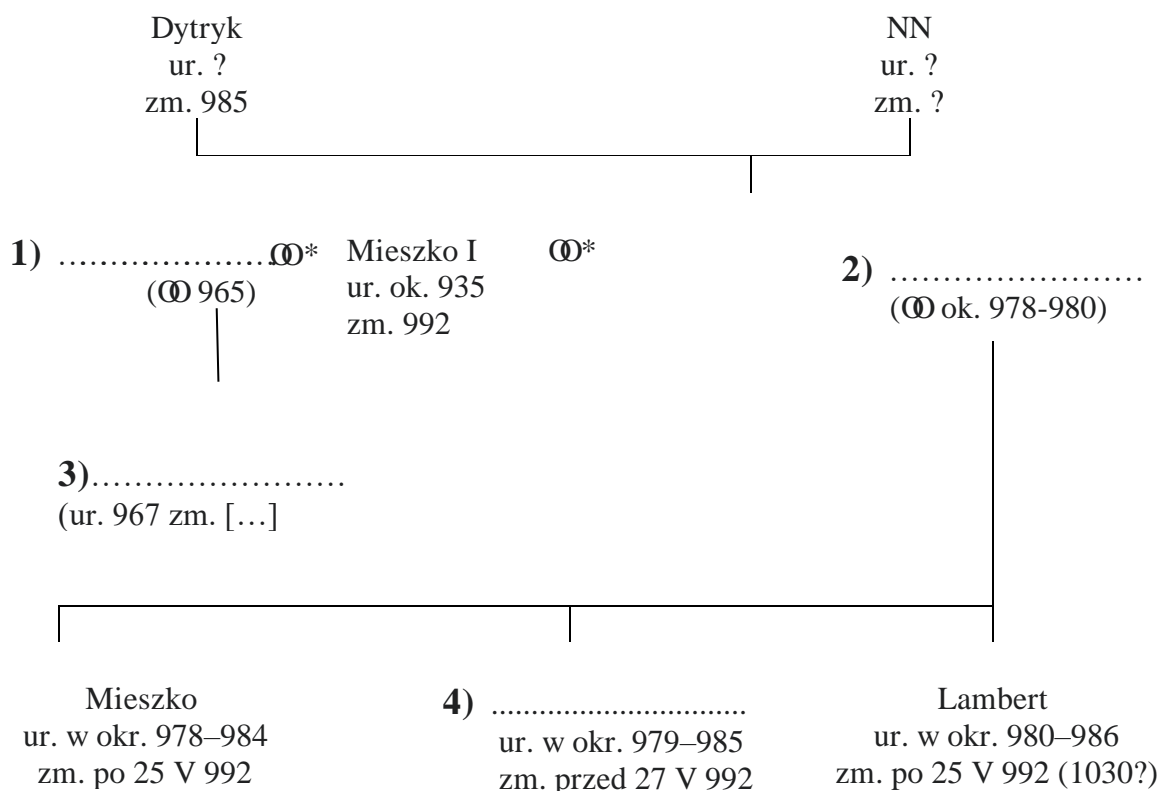
#### Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera **10 stron**. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Test, do którego przystępujesz, zawiera **25 zadań**. Maksymalnie możesz uzyskać **50 punktów**.
3. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
4. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu lub dobieraniu odpowiedzi, jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd” i napisz, podkreśl, wskaż lub dobierz prawidłową odpowiedź.
5. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych oraz z podpowiedzi koleżanek i kolegów.
6. Na udzielenie odpowiedzi w teście masz **60 minut**.

*Życzymy Ci powodzenia!*

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

**Źródło do zadań 1 i 2. Tablica genealogiczna [fragment]**



⊙\* - małżeństwo

Na podstawie: *Wielka Historia Polski*, t. 2, J. Wyrozumski, *Dzieje Polski Piastowskiej (VIII w.–1370)*, Kraków 1999, s. 85.

**Zadanie 1. (0-4)**

Przyporządkuj postacie do właściwych miejsc w tablicy genealogicznej.

**Oda, Świętopelk, Dobrawa, Bolesław**

**Zadanie 2. (0-2)**

Oceń czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Ojciec Bolesława Chrobrego uczynił go jedynym spadkobiercą swojego państwa.	<b>P</b>	<b>F</b>
Bolesław Chrobry przejął władzę w państwie Piastów mając około 25–27 lat.	<b>P</b>	<b>F</b>

**Źródło do zadań 3 i 4. Fragment translacji źródła z epoki**

[...] pan, i Ote, pani, i synowie ich [...] mieli nadać świętemu Piotrowi w całości jedno państwo, które zwie się *Schinesghe*, z wszystkimi swymi przynależnościami w tych granicach [...].

Przekład G. Labudy [w:] *Wielka Historia Polski*, J. Wyrozumski, t.2. dzieje Polski Piastowskiej (VIII w.–1370), Kraków 1999, s. 83.

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

Na podstawie informacji zawartych w treści filmu *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry* oraz treści źródła wykonaj polecenia.

**Zadanie 3. (0-1) Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.**

Zacytowany dokument nosi nazwę .....

**Zadanie 4. (0-3). Oceń czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.**

Wymieniona w tekście pani była matką Bolesława Chrobrego.	<b>P</b>	<b>F</b>
Jedną z osób wymienionych w zacytowanym dokumencie był Bolesław Chrobry	<b>P</b>	<b>F</b>
Dokument, którego fragment przywołano w źródle określał granice państwa Piastów z X wieku.	<b>P</b>	<b>F</b>

**Zadanie 5. (0-1)**

Uzasadnij, że *pan*, o którym mowa w tekście miał prawo jako władca *nadać świętemu Piotrowi w całości państwo*.

.....  
.....

**Zadanie 6. (0-1)**

**Tekst źródłowy [fragment]**

Tamtejszy biskup Unger przyjął go z wielkim szacunkiem i wprowadził do kościoła, gdzie cesarz, zalany łzami, prosił świętego męczennika o wstawiennictwo, by mógł dostąpić łaski Chrystusowej. Jednak Unger z późniejszych ustaleń nie był raczej zadowolony [...]

Źródło: Kronika Thietmara, w: H. Gnaś, *Zjazd gnieźnieński (1000)*

Na podstawie informacji zawartych w filmie *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry* rozstrzygnij, czy Bolesław Chrobry będąc dzieckiem, był zakładnikiem cesarza, o którym mowa w tekście źródłowym czy innego cesarza. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródła i treści filmu.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....  
.....

**Źródło do zadania 7. Fragment artykułu [...]**

Panowanie Bolesława znaczyły bowiem w istocie różnorodne prowadzone przy jego udziale przedsięwzięcia misyjne. Dowodząc swojej troski o umocnienie chrześcijaństwa [...] wspierał też wysiłki misjonarzy, podejmujących się trudu nawracania sąsiednich ludów pogańskich. [...]

Źródło: Z. Dalewskiego, *Sakralność władzy królewskiej pierwszych Piastów*, Historia Slavorm Occidentis 2017 nr 14, s. 54.

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

**Zadanie 7. (0-2)**

Na podstawie informacji zawartych w artykule w Z. Dalewskiego, *Sakralność władzy królewskiej pierwszych Piastów* [...], którego fragment przytoczono w źródle oraz informacji zawartych w audycji radiowej *Brunon z Kwerfurtu – [...] i polityk*, podaj dwa przykłady działań Bolesława Chrobrego wspierające *przedsięwzięcia*, o których mowa w tekście (źródle). Podaj dwa argumenty.

- .....
- .....

**Zadanie 8. (0-1)**

Na podstawie informacji zawartych w pracy Z. Dalewskiego, *Sakralność władzy królewskiej pierwszych Piastów*, [...] oraz treści filmu *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry* uzasadnij, że Chrobry swoją działalnością opisaną w przytoczonym fragmencie tekstu wpisywał się dokładnie w *ottoński model władzy królewskiej/ideologię Ottona*.

.....

.....

.....

**Źródło do zadań 9 i 10. Fotografia zabytku [fragment]**



Źródło: <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 29.01.2025 r.]

**Zadanie 9. (0-1)**

**Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.**

Zabytek, które fragmenty zaprezentowano w źródle wykonany został w wieku

1. X.
2. XI.
3. XII.
4. XIII.

**Eliminacje Centralne**  
**VI Olimpiady Historycznej Juniorów**  
**2024-2025**

**Zadanie 10. (0-1)**

**Dokończ zdanie – uzupełnij lukę. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do treści źródła oraz własnej wiedzy.**

Wydarzenie, do którego nawiązuje scena zaprezentowana w źródle 1. miało miejsce w wieku .....

Uzasadnienie .....

**Źródła do zadań 11-13.**

**Źródło 1. Tekst źródłowy [fragment]**

[...] przedziwne wprost cuda przygotował [Chrobry] na przybycie cesarza; najpierw szyki przeróżne rycerstwa, następnie książąt rozstawił, jak chóry, na obszernej równinie, poszczególne, z osobna stojące szyki wyróżniała odmienna barwa strojów.

Źródło: Gall Anonim [w:] H. Gnaś

[...]; <https://ciekawostkihistoryczne.pl/2024/04/05> [dostęp: 02.02.2025 r.]

**Źródło 2 do zadania 11. Mapa**



Źródło: <http://wlpaczpolske.pl> [dostęp: 04.02.2025]

**Zadanie 11 (0-2)**

**Na podstawie informacji podanych w audycji [...] Jak Chrobry zrobił z Polski państwo europejskie podaj dwa przypuszczalne plany polityczne cesarza niemieckiego związane z jego udziałem w wydarzeniu opisanym w źródle 1.**

- .....
- .....

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

**Zadanie 12. (0-2)**

Na podstawie informacji zawartych w treści filmów *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry i Bolesław Chrobry - pierwszy król, wielki władca (Chrobry, czyli dzielny)* oceń czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Wydarzenie, o którym mowa w źródle 1. było pierwszym spotkaniem wspomnianego w tekście (źródło 1) cesarza i Bolesława Chrobrego.	P	F
Jednym ze skutków wydarzenia, o którym mowa w źródle było zwolnienie Polski z płacenia trybutu na rzecz cesarstwa niemieckiego.	P	F

**Zadanie 13. (0-2)**

Rozstrzygnij, czy terytorium oznaczone na mapie grubą linią to Polska czasów Bolesława Chrobrego przed czy po wydarzeniu opisanym w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści mapy. Podaj dwa argumenty.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

**Źródło. Tekst źródłowy [fragment]**

[...] Dokonawszy tego wszystkiego, uczczony został cesarz przez pomienionego księcia ogromnymi darami i co mu się najbardziej podobało trzystu żołnierzami pancernymi. Odchodzącego odprowadził Bolesław ze znamienitym orszakiem aż do Magdeburga, gdzie uroczyście obchodzono Święto Palmowe [25 marca 1000]. [...] Oby Bóg przebaczył cesarzowi, że czynszownika czyniąc udziałnym panem do tego stopnia go wywyższył, iż zapomniawszy o stanowisku ojca swego ośmiela się on zawsze dotąd sobie przełożonych powoli zepchnąć w poddaństwo i łowiąc ich na wędkę marnego pieniądza przyprawiać o utratę wolności i niewolę!

**Zadanie 14. (0-1)**

Na podstawie informacji zawartych w artykule H. Gnasia *Zjazd gnieźnieński (1000)* oraz treści artykułu A. Jakóbczyk-Gola, *Korony królów. Najstarsze insygnia polskich monarchów* [...] wyjaśnij, dlaczego można uważać, że Bolesław Chrobry był koronowany już podczas wydarzenia opisanego w źródle.

.....  
.....

**Zadanie 15. (0-1)**

Rozstrzygnij, który z dwóch kronikarzy piszących o wizycie Ottona III w Gnieźnie wymienionych w artykule H. Gnasia *Zjazd gnieźnieński (1000)*, jest autorem zacytowanej kroniki. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródła.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....

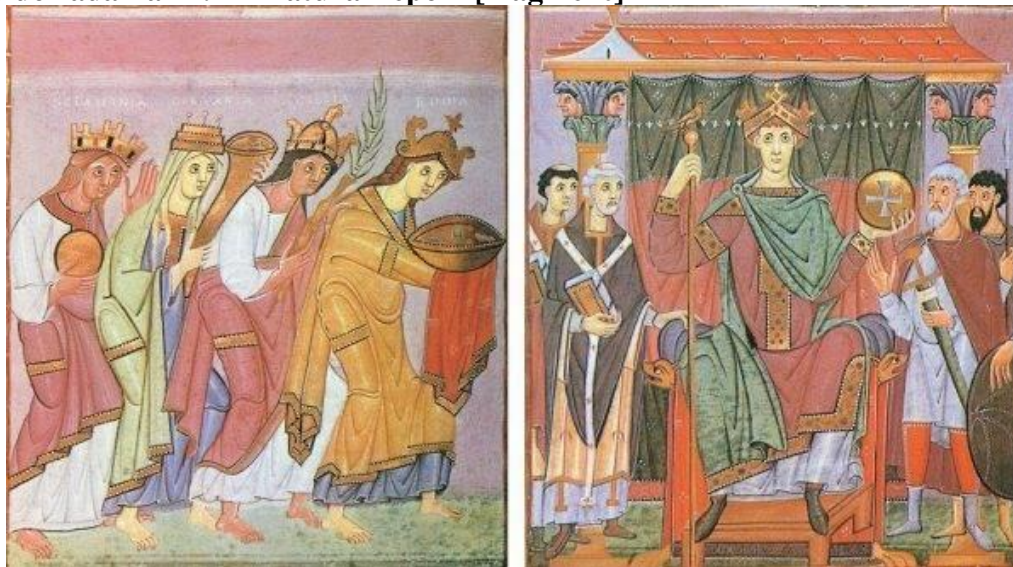
Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

**Zadanie 16. (0-1)**

Na podstawie informacji zawartych w filmie *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry* wyjaśnij, jakie źródło z epoki, z lat 1015-1020 dowodzi, że Chrobry sam uważał się za króla jeszcze przed oficjalną koronacją.

.....

**Źródło do zadania 17. Miniatura z epoki [fragment]**



Źródło: [w:] <https://ciekawostkihistoryczne.pl/2024/04/05> [dostęp: 4.02.2025 r.]

Napisy nad głowami kolejno od lewej:  
Sclavinia, Germania, Galia, Roma

**Zadanie 17. (0-1)**

Na podstawie informacji zawartych w audycji radiowej *Zjazd gnieźnieński - proeuropejskie aspiracje Chrobrego* oraz wiedzy własnej uzasadnij, że źródło nawiązuje do uniwersalizmu Ottona III, a nie do uniwersalizmu Karola Wielkiego. W uzasadnieniu odwołaj się do treści źródła.

.....

.....

.....

.....

**Zadanie 18. (0-1)**

Na podstawie informacji podanych w artykule H. Gnasia *Zjazd gnieźnieński (1000)* wyjaśnij rolę, jaką Bolesław Chrobry, którą miał pełnić w uniwersalnym cesarstwie Ottona III.

.....

.....

.....

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

**Zadanie 19. (0-1)**

Na podstawie informacji podanych w audycji *Zjazd gnieźnieński. Jak Chrobry zrobił z Polski państwo europejskie* podaj wydarzenie, które przerwało realizację koncepcji uniwersalistycznej cesarstwa Ottona III odzwierciedlonej w źródle.

.....

**Zadanie 20. (0-5)**

Na podstawie informacji zawartych w artykule *Imperium Bolesława Chrobrego. Zbudował państwo od Kijowa po Pragę* oraz treści filmu treści filmu *Spór o historię. Władcy Polski: Bolesław Chrobry* oceń czy poniższe zdania dotyczące wypraw Bolesława Chrobrego są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Część historyków uważa, że jedną z pierwszych zdobyczy Bolesława Chrobrego w ramach prowadzonych przez niego podbojów był Kraków.	P	F
Wojny toczone między Cesarstwem Niemieckim Niemcami a Bolesławem Chrobrym rozpoczął Chrobry od zdobycia Miśni.	P	F
Bolesław Chrobry wyprawiał się na Ruś dwukrotnie, by uwolnić swoją najmłodszą córkę, żonę ruskiego księcia Świętopełka.	P	F
Bolesław Chrobry zajął Pragę praktycznie bez walki, wykorzystując kryzys polityczny w tym państwie, a opuścił ją w pośpiechu na wieść o zbliżającej się armii Henryka II.	P	F
W 1018 roku Bolesław Chrobry zorganizował wyprawę, aby przywrócić na tron kijowski swego zięcia Świętopełka.	P	F

**Zadanie 21. (0-4)**

**Źródło. Fotografia obrazu Jana Matejko**



Źródło: [w:] <https://zpe.gov.pl> [...]; [dostęp: 4.02.2025 r.]



Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

Na podstawie informacji zawartych w temacie *Bolesław Chrobry i jego panowanie* oraz artykułu M. Sołańskiego, *Ilu wojów miał Bolesław Chrobry* i treści filmu *Bolesław Chrobry - pierwszy król, wielki władca (Chrobry, czyli dzielny)* oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Wydarzenie przedstawione na obrazie (źródło 1.) nawiązuje do wydarzenia związanego z wyprawą Chrobrego do Pragi.	<b>P</b>	<b>F</b>
Wyprawa Chrobrego, do której nawiązuje obraz wsparta była przez wojska niemieckie i węgierskie.	<b>P</b>	<b>F</b>
W wyniku wyprawy, do której nawiązuje źródło Chrobry osadził na tronie w Kijowie swojego zięcia Świętopełka.	<b>P</b>	<b>F</b>
Z opisów Galla Anonima i treści filmu <i>Bolesław Chrobry - pierwszy król, wielki władca (Chrobry, czyli dzielny)</i> wynika, że armia Bolesława Chrobrego mogła liczyć ogółem 17 tys. żołnierzy.	<b>P</b>	<b>F</b>

**Zadanie 22. (0–4)**

Na podstawie informacji zawartych w artykule A. Jakóbczyk-Gola, *Korony królów. Najstarsze insygnia polskich monarchów [...]* oraz audycji *Rycheza. Pierwsza królowa Polski nie była heterą* i *Mieszko II w cieniu ojca* do podanych znaczeń przyporządkuj regalia.

regalia	znaczenie
	symbol historycznej trwałości rządzonego państwa, połączenie władzy świeckiej i boskiej
	symbol królewskiej władzy, przede wszystkim wojskowej, sędowniczej i administracyjnej
	symbol sprawiedliwych rządów i pozycji społecznej monarchy
	symbol potęgi władzy królewskiej, która obejmuje cały świat

**jabłko, korona, miecz, berło**

**Zadanie 23. (0-1)**

Wyjaśnij, jakie symboliczne znaczenie miało namaszczenie króla świętymi olejami podczas jego koronacji.

.....  
.....

Eliminacje Centralne  
VI Olimpiady Historycznej Juniorów  
2024-2025

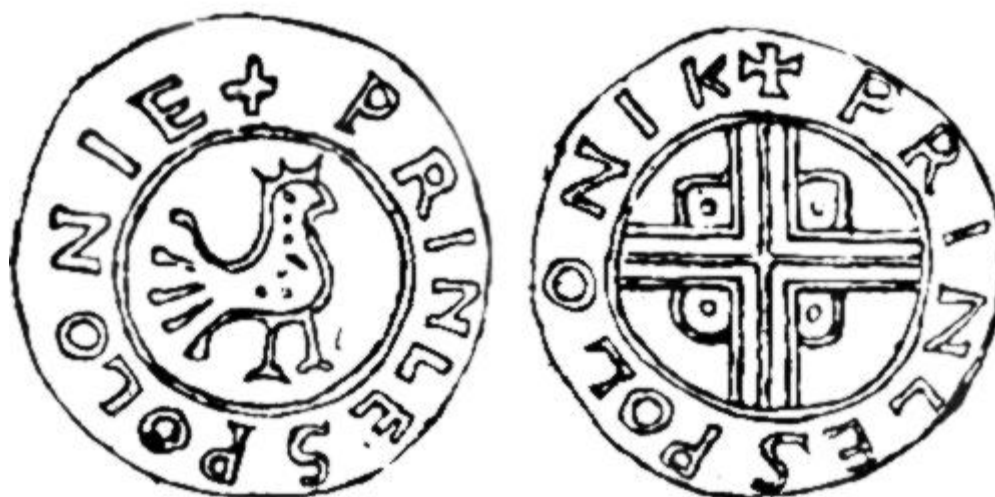
**Zadanie 24. (0-4)**

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Pierwsza starania o koronę u papieża Sylwestra I Chrobry uczynił prawdopodobnie już w roku 1001, ale koronę przeznaczoną dla niego otrzymał władca Węgier.	P	F
Bolesław Chrobry w drodze do koronacji wykorzystał sytuację w Niemczech wywołaną śmiercią Henryka II a koronacją Konrada II.	P	F
Podczas ceremonii koronacji Bolesław Chrobry otrzymał koronę, płaszcz, naramienniki, berło, miecz i różdżki.	P	F
Insygnia królewskie, które prawdopodobnie były po Bolesławie Chrobrym wywiozła z Polski do Niemiec Rycheza, żona Mieszka II i ślad po nich zaginął.	P	F

**Zadanie 25. (0-3)**

Źródło. Jeden z denarów Bolesława Chrobrego



Źródło: <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 15.02.2025 r.]

Na podstawie treści źródła oraz informacji zawartych w treści filmu *Bolesław Chrobry - pierwszy król, wielki władca (Chrobry, czyli dzielny)* rozstrzygnij, czy Bolesław Chrobry zasłużył również na przydomek Wielki czy nie zasłużył. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do źródła i do informacji z filmu. W uzasadnieniu podaj trzy argumenty.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....

.....